

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

INSTYTUT FILOLOGII POLSKIEJ

Sukces Instytutu Filologii Polskiej w konkursie Opus

W ramach ostatnio rozstrzygniętego przez Narodowe Centrum Nauki konkursu OPUS na projekty badawcze, finansowanie otrzymały trzy projekty z Wydziału Humanistycznego. Największy z nich (dofinansowanie w kwocie 421 460 zł), a zarazem największy spośród wyróżnionych w tej edycji konkursu projektów Uniwersytetu Zielonogórskiego, to projekt Instytutu Filologii Polskiej pt. *Regionalizm w badaniach literackich - tradycja i nowe orientacje*, którego kierownikiem jest dr hab. **Małgorzata Mikołajczak**, prof. UZ.

Projekt obejmuje zespołowe przedsięwzięcie badawcze realizowane pod patronatem Komitetu Nauk o Literaturze Polskiej Akademii Nauk przez pracowników naukowych reprezentujących różne ośrodki akademickie i specjalizujących się w badaniach literatury regionalnej. Celem projektu jest zbadanie tradycji badań regionalistycznych, rozpoznanie sytuacji regionalizmu w Polsce po 1989 r. i na tej podstawie opracowanie nowatorskiej, kompleksowej i interdyscyplinarnej koncepcji badań regionalnych. Temu celowi podporządkowana jest rekonceptualizacja obszaru badawczego w perspektywie nowych orientacji w światowej humanistyce: badań antropologiczno-kulturowych, zwrotu topograficznego i związanej z nim geografii kulturowej, geopoetyki, etnopoetyki, komparatystyki, badań feministycznych, a także problematyki pamięci zbiorowej i kulturowej czy postpamięci. Dodatkowym efektem działań zespołu badawczego będzie zainicjowanie regionalnej komparatystyki - jako dziedziny integrującej badania interdyscyplinarne w obszarze literaturoznawstwa.

Prace badawcze nad regionalizmem w badaniach literackich zaplanowane zostały na lata 2014-2019, a zainicjowała je konferencja ph. *Nowy (?) regionalizm w badaniach literackich - badawczy rekonesans i zarys perspektyw* (Zielona Góra, 11-12.10.2012r.), zorganizowana przez Pracownię Badań nad Literaturą Regionalną Uniwersytetu Zielonogórskiego, Instytut Sławistyki Uniwersytetu w Poczdamie i Komitet Nauk o Literaturze Polskiej Akademii Nauk.

Dorota Kulczycka

Poloniści w szkołach

Pracownicy naukowcy Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego popularyzują wiedzę polonistyczną i badania naukowe - jako pracę, ciekawe zajęcie i formę kreatywności. Od ponad roku wyjeżdżają do szkół średnich w województwie z wykładami, warsztatami i pogadankami prezentującymi ich dorobek w sposób przystępny i interesujący dla ucznia, niekoniecznie utalentowanego literacko czy zainteresowanego w przyszłości studiami humanistycznymi. Szkoły mogą gościć specjalistki i specjalistów literaturoznawstwa i językoznawstwa. Uczniowie mogą dowiedzieć się, jak rozmawiali ze sobą Ewa i Adam w rajcu,

DR TOMASZ RATAJCZAK W LICEUM W ŚWIEBODZINIE

czy Eliza Orzeszkowa była melancholiczką, jak na Słowian patrzył Józef Ignacy Kraszewski, poznać proroctwa Stanisława Ignacego Witkiewicza, wizje zaświatów Bolesława Leśmiana i dowiedzieć się, że Krzysztof Kamil Baczyński był pacyfistą. Badaczki i badacze specjalizujący się w naukach o języku, poza popularnymi zawsze i wszędzie poradami językowymi, służą ćwiczeniami przygotowującymi do wystąpień publicznych, prowadzenia dyskusji, a także pokazują, co to jest archaizacja czy tabu językowe. Dla szkół te zajęcia są cenne nie tylko dlatego, że poszerzają ofertę edukacyjną dla uczniów; są cenne, bo ...bezcenne - pracownicy Instytutu Filologii Polskiej dzielą się swoją wiedzą jako wolontariusze.

O szczegóły propozycji można pytać w Instytucie lub u koordynatorki dr Anity Kucharskiej-Dziedzic (anitakd@interia.pl)

Anita Kucharska-Dziedzic

INSTYTUT FILOZOFII

W dniach 14-16 października 2014 r. odbyła się w Moskwie międzynarodowa konferencja „Łosiewskie Cztenienia” zorganizowana przez Instytut Filozofii Rosyjskiej Akademii Nauk, Fakultet Filozoficzny Moskiewskiego Uniwersytetu Państwowego im. M.W. Łomonosowa, Bibliotekę historii rosyjskiej filozofii i kultury „Dom A.F. Łosiewa”. W konferencji tej wzięli udział: prof. **Lilianna Kiejzik**, dr hab. **Roman Sapeńko**,

1

2

3

5

6

7

8

9

prof. UZ i mgr **Justyna Kroczak** z Instytutu Filozofii Uniwersytetu Zielonogórskiego. Było to znaczące wydarzenie w intelektualnym życiu stolicy Rosji. Konferencję zorganizowano w 120. rocznicę urodzin i 25. rocznicę śmierci Aleksego Łosiewa. Spotkali się tam badacze m.in. z Niemiec, Francji, Polski, Rosji i Stanów Zjednoczonych. Wyniki tego spotkania zostały opublikowane dwa miesiące później, w grudniu 2013 r. Spis treści wydawnictwa można znaleźć w serwisie filozofiarosyjska.uz.zgora.pl. Publikacja ta zawiera artykuły zielonogórskich badaczy: Л. Киейзик, А.Ф. Лосев и С.Н. Булгаков - к вопросу о дружбе неосуществимой; Р. Сапенко, Концепция мифа А.Ф. Лосева в контексте современной теории письменности; Ю. Крочак, Фаддей Зелинский и А.Ф. Лосев - к вопросу о понимании античности. Udział w konferencji zaowocował współpracą i zaproszeniem do publikowania we Francji i Rosji oraz znajomością z krewnymi sławnego polskiego filologa klasycznego - Tadeusza Zielińskiego. Justyna Kroczak - czyli pisząca te słowa - napisała m.in. artykuły: *Vladimir Vernadsky's and Pavel Florensky's deliberations on relation between human being and nature*, *А.Ф. Лосев Ф.Ф. Зелинский: сходства и различия их понимания античности, Paweł Florenski oczami Sergiusza Chorużego*. Przy okazji wizyty w Moskwie prof. Liliannie Kiejzik i serwisowi filozofiarosyjska.pl wręczono pamiątkowy medal z okazji 120. rocznicy urodzin Ostatniego Filozofa Rosyjskiego, a ustanowiony przez Bibliotekę historii rosyjskiej filozofii i kultury „Dom A.F. Łosiewa” za szczególne zasługi w propagowaniu dzieła Aleksego Łosiewa.

Udział w konferencji był początkiem trzymiesięcznego stażu naukowego mgr Justyny Kroczak, który stanowi część jej projektu badawczego *Pawła Florenskiego (1882-1937)*

filozofia wszechjedności (PRELUDIUM) finansowanego przez NCN. Staż ten odbył się w Instytucie Synergijnej Antropologii w Moskwie, pod kierownictwem prof. Sergiusza Chorużego. Prof. Choruży jest znanym rosyjskim filozofem i badaczem religijnej filozofii rosyjskiej, obecnie zajmuje się opracowaniem tzw. antropologii synergijnej, która w zamierzeniu ma być nową nauką o człowieku, „metadykurssem o człowieku”. Mgr Justyna Kroczak oprócz zainteresowań związanych z tematyką jej pracy doktorskiej, pracuje także nad przekładami na język polski prac prof. Chorużego na temat hezychazmu. Kolejnym etapem jej współpracy z ISA będzie pobyt badawczy w kwietniu 2014 r.

Temat referatu prof. Lilianny Kiejzik (*Przyjaźń Aleksego Łosiewa z Sergiejem Bułgakowem*) również związany jest z jej projektem badawczym (OPUS) pt. *Sergiusz Bułgakow i filozofowie Srebrnego Wieku. Rozważania o przyjaźni* finansowanego przez NCN. Zielonogórcy badacze podczas wizyty w Moskwie pracowali m.in. w gabinecie naukowym „Domu Łosiewa”, słuchali wykładów moskiewskich uczonych oraz odwiedzili dom-muzeum Pawła Florenskiego.

Justyna Kroczak

PODPISY POD ZDJĘCIAMI:

- FOT. 1. ALEKSY ŁOSIEW
- FOT. 2. PROF. M. MAKSIMOW, PROF. L. KIEJZIK I PROF. R. SAPEŃKO
- FOT. 3. UCZESTNICY KONFERENCJI
- FOT. 4. PROF. T. OBOLEVITCH I PROF. L. KIEJZIK
- FOT. 5. PAMIĄTKOWY MEDAL
- FOT. 6. IGUMEN ANDRONIK, WNUK PAWŁA FLORENSKIEGO PODCZAS WYKŁADU W MUZEUM PAWŁA FLORENSKIEGO W MOSKWIE
- FOT. 7. FAKULTET FILOZOFII MOSKIEWSKIEGO UNIWERSYTETU PAŃSTWOWEGO
- FOT. 8. PAWEŁ WASILIEWICZ FLORENSKI, WNUK PAWŁA FLORENSKIEGO PODCZAS WYKŁADU W MUZEUM PAWŁA FLORENSKIEGO W MOSKWIE
- FOT. 9. POMNIK MICHAŁA ŁOMONOSOWA PRZED UNIWERSYTEM MOSKIEWSKIM

INSTYTUT HISTORII

Żydzi w dziejach pogranicza polsko-niemieckiego konferencja: Zielona Góra - Międzyrzecz

Poprzez poznanie przeszłości i stanu obecnego ludności żydowskiej, chcemy kształtować postawę tolerancji wobec mniejszości narodowych - uzasadnił inicjatywę zwołania konferencji naukowo-dydaktycznej, prof. dr hab. **Tomasz Jaworski** (Instytut Historii UZ), prezes Towarzystwa Studiów Łużyckich. W jej organizację, obok IH i TSŁ, włączyły się: Muzeum Ziemi Lubuskiej, Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej, Studenckie Koło Archeologiczne UZ i Polskie Towarzystwo Historyczne O/Zielona Góra.

fotografii budynku synagogi w Zielonej Górze (wzniesionej w 1883 r. - spalonej w 1938 r.), podjęta próba rekonstrukcji wnętrza tej świątyni, zaprojektowanej w stylu eklektyczno-mauretańskim, przypominającej swym rozkładem wnętrza kościołów ewangelickich. Nowym źródłem do wykorzystania w przygotowywanej pracy magisterskiej będą odkryte niedawno dokumenty z okresu budowy synagogi, które omówił i przekazał A. Przybytek moderator konferencji, **Andrzej Kirmiel** (Lubuska Fundacja Judaica), dyrektor MZM.

Uczestnicy konferencji obejrzeli jedyny ocalały i odnowiony fragment wnętrza byłej synagogi w Międzyrzeczu: Aron ha-kodesz - ozdobna wnęka (szafa), miejsce przechowywania zwojów Tory. Historię świątyni przybliżył A. Kirmiel: zbudowana w latach 30. XIX w., w 1938 r. zamienio-

PROF. DR HAB. TOMASZ JAWORSKI (Z. GÓRA)

DR HAB. LESZEK HOŃDO (KRAKÓW)

DR HANNA KUROWSKA (Z. GÓRA)

DR ANITTA MAKSYMOWICZ (Z. GÓRA)

TAMARA WŁODARCZYK (WROCŁAW)

ALICJA SKOWROŃSKA – PRZEWODNICZĄCA GMINY ŻYDOWSKIEJ W ŻARACH

OBRODY PROWADZIŁ ANDRZEJ KIRMIEL, MODERATOR KONFERENCJI

UCZESTNICY KONFERENCJI W SALI MUZEUM ZIEMI MIĘDZYRZECKIEJ

SPOTKANIE W SALI SKWIERZYŃSKIEGO RATUSZA Z BURMISTRZEM TOMASZEM WATROSEM (STOI)

W salach obu muzeów wystuchano ogółem 20 referatów. Wyniki podjętych badań nad populacją ludności wyznania mojżeszowego w XIX w. na obszarze obecnego woj. lubuskiego przedstawiła dr **Hanna Kurowska** (IH UZ), odnośnie okresu nowożytnego, dla miast zachodniej Wielkopolski - **Łukasz Kępski** (MZM), a w powiecie złotowskim (1874-1945) - prof. dr hab. **Joachim Zdrenka** (IH UZ), wskazując na utrudnienia w badaniach demograficznych. Sytuację Żydów w Żarach i na ziemi żarskiej, na tle przemian zachodzących od 1945 r., scharakteryzowali: **Rafał Szymczak** (TSŁ) i dr **Roman M. Józefiak** z Żar (*Exodus Żydów żarskich po 1967 r.*), a T. Jaworski przypomniał postać animatora życia społeczno-kulturalnego w Żarach - **Maurycyego Kajlera** (1910-1997). O spoteczności żydowskiej i jej strukturach organizacyjnych, wyznaniowych i świeckich na Dolnym Śląsku po 1989 r. mówiła **Tamara Włodarczyk** (Uniwersytet Wrocławski). Możliwości jakie stwarza Internet, jako narzędzie do badań historii Żydów, prezentowała dr **Anitta Maksymowicz** (MZL).

Szczegółne zainteresowanie wzbudził referat **Angeli Przybytek**, studentki architektury i urbanistyki UZ, która na podstawie materiałów porównawczych i kilku zachowanych

na na magazyn, w 1976 r. wpisana do rejestru zabytków, niedawno wyremontowana przez zagranicznego inwestora, służy teraz celom handlowym.

Kilka wystąpień dotyczyło stanu i potrzeby ratowania niszczących zabytkowych obiektów (m.in. **Zbigniew Czarnuch: Refleksje strażnika resztek pamiątek po witnickich Żydach**, A. Kirmiel: *Żydowskie ślady w województwie lubuskim*), zwłaszcza cmentarzy, inwentaryzowania i dokumentowania epigramów na macewach, które są ważnym źródłem do poznania dziejów gmin żydowskich. Pod tym względem rejon zielonogórski - stwierdził dr hab. **Leszek Hońdo** z Instytutu Judaistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego - stanowi „martwą strefę”. Tymczasem spotykane tu inskrypcje często odbiegają od przyjętego schematu (np. zapisy daty śmierci czy zdołnictwo), choćby w Małopolsce. Później, podczas zwiedzania najstarszej części cmentarza w Skwierzynie, którego początki sięgają połowy XVIII w., L. Hońdo objaśniał symbolikę i tekst inskrypcji na macewach. Budujące było spotkanie z burmistrzem Skwierzyny, **Tomaszem Watrosem**, który przed laty pracując jako nauczyciel zachęcił licealistów do uporządkowania tego cmentarza i usuwania śladów powtarzających się dewastacji. Jego uczniowie byli też laureata-

mi ogólnopolskich konkursów o tematyce żydowskiej, a na patronkę swojego LO wybrali (w głosowaniu) Sprawiedliwą wśród Narodów Świata - Irenę Sendlerową.

Na uznanie zasłużył również historyk-amator, **Eckard Reiß**, który z pomocą niemieckich uczonych zebrał i opracował materiały dokumentujące dzieje i relikty cmentarza Żydów z Frankfurtu n/Odrą, który od średniowiecza znajdował się w dzielnicy na wschodnim brzegu Odry (obecnie Słubice) i został zniszczony w pierwszej połowie XX w. Problemy związane z tym opracowaniem zreferowała współredaktorka dokumentacyjnej książki o słubickim miejscu pochówku, *Makom tow - der gute Ort - dobre miejsce* (Berlin 2012), **Magdalena Abraham-Diefenbach** z Europejskiego Uniwersytetu Viadrina.

SYNAGOGA W ZIELONEJ GÓRZE
NA POCSZTÓWCE

BUDYNEK B. SYNAGOGI W MIĘ-
DZYRZECZU

W NAJSTARSZEJ CZĘŚCI CMENTARZA W SKWIERZYNIE

Wielu uczonych pochodzenia żydowskiego, związanych miejscem urodzenia, studiów lub pracy naukowej z pograniczem polsko-niemieckim, trwale zapisało się w historii nauki. Prof. dr hab. **Marian Nowak** (Instytut Matematyki UZ) przedstawił dorobek wybitnych matematyków, głównie z obszaru Dolnego Śląska (Felix Husdorff, Leopold Konecker i in.), a dr **Mieczysław Wojecki** (PWSZ w Sulechowie) - sylwetki i dokonania noblistów (np. Gerharda Domagka - w dziedzinie medycyny, Nobel 1939).

Zielonogórsko-międzyrzeckiej konferencji przystąpiła się i zwiedziła b. synagogę, muzeum i zamek w Międzyrzeczu oraz kirkut w Skwierzynie, grupa studentów historii i doktorantów UZ. Referaty przygotowały doktorantki: **Monika Alechno-Matuszczak** (IH) - „Historia Żydów” **Heinricha Graetza (1917-1891) - historia pogranicza kultur**, **Dorota Brylla** (IF) - *Salomona Majmona poglądy na religię*, **Danuta Nowak** (IH) - *Obraz Żydów zielonogórskich w prasie lokalnej*, oraz studentka **Joanna Kasprowicz** (IH) - *Działalność społeczna Żydowskiego Związku Kobiet na pograniczu polsko-niemieckim w XX wieku*.

Wiesław Pyżewicz
FOT. WIEŚLAW PYŻEWICZ

Sprawozdanie z konferencji naukowej *Las i historia*

W Ośrodku Kultury Leśnej w Gołuchowie zorganizowana została konferencja naukowa *Las i historia*, nad którą patronat objął dyrektor generalny Lasów Państwowych Adam Wasiak. To już drugie i jak zapowiedziano, nie ostatnie spotkanie z tego cyklu. Celem obrad toczonych w przededniu jubileuszu 90-lecia Lasów Państwowych było zebranie materiałów dotyczących problematyki leśnej, które uzupełnić miały aktualny stan wiedzy historycznej. Zamysłem odbytego spotkania była prezentacja i upowszechnienie najnowszych badań naukowych z zakresu szeroko pojętego leśnictwa. Do Gołuchowa przybyło ponad 100 przedstawi-

cieli ośrodków naukowych z całej Polski, m.in. z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Uniwersytetu Zielonogórskiego, Instytutu Dendrologii Polskiej Akademii Nauk w Kórniku, Biblioteki Kórnickiej Polskiej Akademii Nauk, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Polskiego Towarzystwa Leśnego, Instytutu Badawczego Leśnictwa oraz historycy pasjonaci - leśnicy z RDLP w Białymstoku. Konferencja cieszyła się sporym zainteresowaniem słuchaczy, którzy wzięli udział w dwudniowym spotkaniu.

W pierwszym dniu obrad prezentowano problematykę leśną z naciskiem na aspekt gospodarczy. Trzy sesje, w których łącznie wystąpiło 10 prelegentów, prowadzili kolejno: prof. dr hab. **Dariusz J. Gwiazdowicz**, dr hab. **Kazimierz Ilski**, prof. UAM, prof. dr hab. **Roman Macyra**. Konferencję otworzył referat prof. dr hab. **Andrzeja Grzywacza**, który zarysował sylwetkę postaci **Adama Loreta**, pierwszego dyrektora naczelnego Lasów Państwowych. Prof. dr hab. **Władysław Chałupka** omówił w swoim wystąpieniu *Najstarszy polski podręcznik leśnictwa w Wielkim Księstwie Poznańskim*. Podróż do czasów starożytnych dokonała się za sprawą problematyki zaproponowanej przez

prof. **Kazimierza Iłskiego**, który wypowiedział się na temat drewna w taryfie cen maksymalnych Dioklecjana. Drugą sesję zainaugurował referat *Gospodarka w lesie* prof. **Romana Macyra**. Poruszał on problematykę funkcjonujących w XX-leciu międzywojennym przedsiębiorstw działających w zakresie przemysłu drzewnego. Cywilizacja leśna Europy Zachodniej stanowiła główny punkt refleksji prof. **Tomasza Jaworskiego**, w wystąpieniu zatytułowanym *Pamięć zaklęta w leśnym krajobrazie*. Biogram **Adama Kozłowieckiego**, członka Polskiego Towarzystwa Leśnego zarysował ks. mgr **Wiktor Ojrzyński**. Gospodarcze znaczenie lasu na przestrzeni wieków było motywem przewodnim sesji trzeciej. Jego rolę na przykładzie dóbr ziemskich Galicji w XIX w. omówił dr hab. **Krzysztof Ślusarek**. Nad problematyką zalesienia nieużytków pochylił się dr hab. **Tadeusz Janicki**, rozpatrując ją z perspektywy działalności Wielkopolskiej Izby Rolniczej. W oparciu o analizę powojennej prasy zielonogórskiej mgr **Mariusz Jaśkowiak** scharakteryzował zjawiska związane z gospodarką leśną. Las mógł być także przedmiotem sporów społeczno-gospodarczych. Znalazły one rozwinięcie w wypowiedzi dr **Tomasz Kargola**, którego rozprawa bazowała na historii XIX i XX wiecznych ziem polskich.

W drugim dniu obrad zaprezentowano problematykę leśną związaną z wybitnymi, jednak niekiedy szerzej nieznanymi postaciami związanymi z lasami polskimi. Tego dnia

została także zaprezentowana przeszłość lasów w aspekcie symboliczno-kulturowym.

Podobnie jak pierwszego dnia konferencji wystąpienia podzielono na trzy sesje, w których wystąpiło 9 prelegentów. Sesję otworzył dyrektor Ośrodka Kultury Leśnej - **Benedykt Roźmiarek**, który powitał wszystkich gości i życzył owocnych wystąpień.

Pierwszy referat przedstawiła mgr **Justyna Rogińska**, mówiąc o symbolicznej i kulturalnym wymiarze lasu. Wystąpienie pod tytułem *Las splamiony piętnem pogańskiej zmysłowości* spotkało się z wielkim zainteresowaniem zebranych gości. Następnie dr **Edyta Bątkiewicz** zaprezentowała *Zakopiańskie lasy Władysława Zamoyskiego*, w którym poruszyła biogram wielkiego polskiego działacza społecznego, fundatora Zakładów Kórnickich. Zwróciła przy tym, uwagę na zamysł ratowania przez Zamoyskiego lasów tatrzańskich. Hrabia Zamoyski w 1889 r. nabył dobra zakopiańskie, a na mocy wyroku sądowego z roku 1902, doprowadził do włączenia okolic Morskiego Oka w granice ziem polskich. W kolejnym wystąpieniu dr **Edward Marszałek** omówił natomiast *Udział leśników w powojennym zagospodarowaniu Bieszczadów do 1956 roku*. Drugą część spotkania rozpoczęto od przedstawienia 3 referatów, w których zaprezentowali się: dr Anna Kottowska - *Sosna w literaturze greckiej*, mgr Małgorzata Chmielarz - *Ochrona drzew w Egipcie bizantyńskim* oraz mgr Michał K. Nowak - *Symbolika buka i jodły w „Popiołach” Stefana Żeromskiego*. Wszystkie trzy wystąpienia ukazały niezmiernie ważny symboliczny wymiar lasu, od dawien dawna obecny w naszej świadomości.

Trzecia, a zarazem ostatnia sesja, rozpoczęła się od referatu dr inż. **Jarostawa Krawczyka**, który przybliżył postać **Walerego Wróblewskiego**. *Leśnika, bohatera Powstania Styczniowego*. Wspomniany Wróblewski zapisał się na kartach historii jako polski działacz rewolucyjno-demokratyczny, dowódca w powstaniu styczniowym, generał Komuny Paryskiej, oraz działacz Związku Zagranicznych Socjalistów Polskich. Na koniec mgr inż. **Krzysztof Łaziuk** w referacie pt. *Przetrwano w pamięci - powstania narodowe na obszarze Puszczy Knyszyńskiej w ludowych przekazach*, pokazał piękne walory puszczy, jako namacalny symbol historii Polski.

Przebieg konferencji podsumował prof. dr hab. **Kazimierz Rykowski**, który zwrócił uwagę na ciekawą i różnorodną tematykę wystąpień, od przybliżenia sylwetek leśników, czy prywatnych właścicieli lasów, przez ich patriotyzm, aż do oddania życia za las, stanowiący dobro nas wszystkich. Prof. Rykowski podkreślił również wysoki poziom wystąpień autorów konferencji.

Prof. dr hab. **Dariusz J. Gwiadzowicz**, przewodniczący komitetu organizacyjnego, jak i dr inż. **Benedykt Roźmiarek**, dyrektor Ośrodka Leśnego w Gołuchowie, byli zgodni co do zorganizowania kolejnej sesji naukowej w roku 2015, odbywającej się w cyklu dwuletnim. Jej celem, tak jak i obecnej, będzie zebranie opracowań uzupełniających istniejący stan wiedzy historycznej na temat lasu, a także upowszechnienie najnowszych ustaleń badaczy w dziedzinie „Las i historia”.

Organizatorem konferencji był Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie, Zakład Ochrony Lasu Wydziału Leśnego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, przy współpracy Wydziału Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Justyna Rogińska
Mariusz Jaśkowiak

_ INSTYTUT POLITOLOGII

_ Lubuska Szkoła Sukcesu

W grudniu 2013 r. w ramach **Lubuskiej Szkoły Sukcesu** Instytut Politologii zorganizował debatę na temat *Środkowoeuropejski Korytarz Transportowy (CETC - Central European Transport Corridor)*. Debatę przygotowały: **dr Agnieszka Opalińska** i **mgr Katarzyna Kaczmarek**. Przewodzącym był **Miłosz Bratuś** - student II roku politologii. Zaproszeni goście to: **Artur Zasada** - poseł do Parlamentu Europejskiego, **Kazimierz Łatwiński** - przewodniczący Komisji Gospodarki w zielonogórskiej Radzie Miasta oraz **Stanisław Iwan** - senator RP.

Z pewnością nie wszyscy wiedzą czym jest inicjatywa CETC. Mówiąc o „korytarzu” mamy na myśli sieć połączeń drogowych, kolejowych, lotniczych, śródlądowych, które go tworzą. Jest to projekt przebiegający od Skandynawii aż po Adriatyk. Jego istotą jest stworzenie na tym obszarze korzystnych powiązań transportowych, gospodarczych oraz infrastrukturalnych. Wywrze to z pewnością wpływ także na stymulację wzrostu gospodarczego, zarówno w wymiarze lokalnym jak i globalnym. Stworzenie CETC pomoże nam także zwiększyć konkurencyjność włączonych do niego obszarów wobec obszarów sąsiednich. Nie można pominąć również współpracy w wymiarze szkolnictwa wyższego oraz promocji inicjatyw lokalnych. Zostanie także unowocześniona infrastruktura transportowa. Wszystkie wymienione wyżej twierdzenia mają w konsekwencji wpłynąć na kształtowanie tożsamości i spójności tego obszaru.

Korzyści płynących z CETC jest wiele, między innymi łatwiejszy i szybszy transport towarów. Rozwinie się bowiem transport intermodalny. Poza tym jest to rozwój nie tylko w dziedzinie transportu. Jak twierdzi senator S. Iwan - nie można pominąć tu obszaru energetyki, ponieważ możemy zyskać niezależność od monopolisty ze Wschodu (mowa tu o energii gazowej). Zaproszeni goście zapytani o zagrożenia, jakie niesie ze sobą budowa CETC zgodnie odpowiedzieli, że głosy sprzeciwu i tak będą podnoszone, mimo iż, jak twierdzą, w budowę choćby S3 zostały zainwestowane większe pieniądze, właśnie przez wzgląd na ekologię. Ważną kwestią okazała się także regulacja Odry. Obecnie tą rzeką spławia się mniej niż 1mln ton towarów rocznie. Gdyby ten współczynnik udało się zwiększyć, zyskałaby na tym przyroda - mniej towarów byłoby transportowanych drogą lądową przez samochody ciężarowe, więcej drogą wodną. Drogi zostałyby odciążone. Taka jest polityka europejska. Jednak sytuacja wygląda tak: 40 proc. to transport morski, 40 proc. transport drogowy, 19 proc. transport liniami kolei a jedynie 1 proc. to transport rzeczny. Wynika to z braku przystosowania rzek. Europoseł Zasada wyraźnie zaznaczył, że ma w tej kwestii związane ręce, bo oczywiście wsparcie i dofinansowanie może uzyskać, z tym nie ma problemu, jednak najpierw musi zostać spełniony jeden warunek: Odra musi znaleźć się w 4. klasie żeglowności, wtedy będą pieniądze. Senator Iwan ostrzegł także przez włączeniem do CETC Wielkopolski, jego zdaniem jest to błąd. Stracilibyśmy na takim posunięciu, ponieważ powstałaby wówczas magistrała: Szczecin-Poznań-Wrocław, która omijałaby nasze województwo.

Szkoda, że czas gonit. Goście pokochali mikrofon, pytań było wiele, poruszenie spore.

Ideą spotkań w ramach **Lubuskiej Szkoły Sukcesu** jest pokazanie możliwych dróg rozwoju zawodowego, motywowanie do rozwoju naukowego i osobistego, ukazanie w ujęciu lokalnym zjawisk politycznych, ekonomicznych, społecznych i kulturowych, a także promocja przedstawicieli lokalnych elit. Wcześniej odbyły się trzy debaty poruszające ważne problemy:

- *Bezpieczeństwo energetyczne województwa lubuskiego* - zaproszeni goście: **Stanisław Iwan** (senator RP), **Marian Babiuch** (prezes Elektrociepłowni Zielona Góra SA),
- *Samorząd terytorialny szansą dla województwa lubuskiego* - zaproszeni goście: **Tomasz Watros** (burmistrz Skwierzyny), **Bartłomiej Bartczak** (burmistrz Gubina), **Sebastian Ciemnoczołowski** (burmistrz Kargowej),
- *Absolwent na lubuskim rynku pracy* - zaproszeni goście: **Bogumiła Ulanowska** (właścicielka firmy Omni Modo, ambasadorka projektu przedsiębiorcza kobieta), **Janusz Jasiński** (przewodniczący OPZL w Zielonej Górze), **Grzegorz Błażków** (dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze).

Joanna Weszka
Tomasz Łakota

_Forum Polityczne

18 grudnia 2013 r. kolejnym gościem Forum Politycznego organizowanego przez Instytut Politologii UZ i posła dr. Waldemara Stugockiego, był prof. Dariusz Rosati - były minister spraw zagranicznych RP, były europarlamentarzysta, obecnie poseł PO, znany ekonomista i wykładowca akademicki. Wystąpił z wykładem pt. *Kryzys w strefie euro - konsekwencje dla Polski*. Profesor scharakteryzował obecną sytuację ekonomiczną państw Unii Europejskiej wskazując jednocześnie na źródła kryzysu i konsekwencje zjawiska dla naszego państwa. W jego opinii nie był to kryzys strefy euro jako takiej (prelegent uważa, że kryzys już się zakończył), a tylko kilku jej członków, którzy nie przestrzegali procedur. O stabilnej kondycji europejskiej waluty świadczyć ma stosunek euro do dolara w ostatnich latach. Kryzys zmusił członków strefy euro do zintensyfikowania współpracy w obszarze polityki fiskalnej, co jest klarownym sygnałem dla innych, że poprzez przyjęcie wspólnej waluty dojdzie do wzmocnienia stabilności systemu bankowego oraz zacieśniania i utrwalania procesu integracji europejskiej.

Miesiąc później, 20 stycznia 2014 r., gościem Forum był poseł na Sejm RP Adam Szejnfeld - były Sekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki, poseł kilku kadencji, były samorządowiec. Temat spotkania traktował o *świadomości ekonomicznej i rozwoju społecznym*. Licznie zgromadzonej publiczności przedstawił swoje poglądy na potrzebę zmian w projektowaniu rozwoju państwa. Według prelegenta, Polska musi skonstruować zakres koniecznego edukowania młodych ludzi, gdyż władza jest od tego, by modernizować państwo. Skala populizmu w społeczeństwie jest tym wyższa, im niższa jest wiedza ekonomiczna i powinno to zmuszać do refleksji i przedsięwzięcia kroków zapobiegawczych. Brak znajomości podstaw ekonomii powoduje niezdolność weryfikacji koncepcji polityków. Za przykład mylnego myślenia A. Szejnfeld wskazał pomysł jednej z partii politycznych, polegający na wypłaceniu tzw. emerytury obywatelskiej. Polacy oczekują wysokiej opieki państwa przy płaceniu niskich podatków, a tego pogodzić się nie da. Nie można zbudować nowoczesnego społeczeństwa, jeśli nie będzie ono posiadać wiedzy z ekonomii. Aby to osiągnąć potrzebna jest też silna klasa średnia, gdyż państwa, w których jest ona znaczącą częścią społeczeństwa, rozwinęły się. Jeżeli rząd nie odpowiada na potrzeby świadomego społeczeństwa (nie działa na rzecz modernizacji), to dobrze byłoby go zmienić na lepszą alternatywę. Problemem Polski jest niska świadomość społeczna.

Poset zwracał także uwagę na zalety prywatyzacji oraz mylne wyobrażanie o tym zjawisku, szczególnie w mniejszych ośrodkach, gdzie kojarzy się ona z bezrobociem i nędzą, a często właśnie pojawienie się inwestora zagranicznego rozwinęło przejęte przedsiębiorstwo i dało pracę większej liczbie osób niż to było w poprzednich realiach. Wywód gościa zakończyła gorąca dyskusja z zebranymi słuchaczami, którzy zadawali pytania o zmiany w OFE, politykę prowadzoną przez rząd czy receptę na poprawę jakości życia obywateli.

Piotr Pochyły

